

Surat i Pablo dut menge' taw't GALASIA Kepurisan et itueng Surat neng Galasia

Ganang mebunayag itueng penuldu' pasal ki Jesus Kristo beke' terimanen et menge' taaw na lein lang Judio, maya nemegingkut na ba' merapat nega telinganen itueng Keseraan binggey et Empu' ki Moises tagna' ti' apang megmendyaring mengengandel ki Jesus. Sinugid i Pablo na diki ne. Dut ketentuan et pengandel, mesugid atin na binggey ne kedye itueng meget neng kekemdesan et biyag na pekikisembatu ki Jesus Kristo itueng pegpengandel dye.

Pebiya' lang eset pegpengandel dut ki Jesus Kristo, pinuwasen et Empu' kedyeng keselaan ginsan. Megdemikian dut menge' mengengandel et Galasia, sembatung probinsiya Romano et Asia minor. Segwa' diki nekwit diminateng duun menge' megsungsang ki Pablo, indyari negsugid na subali' nega sukupen itueng lelaging Keseraan binggey et Empu' ki Moises tagna' ti', apang mepuwas et Empu', lein lang pebiya' et pengandel ki Jesus lang, samat tinuldu' i Pablo nekeuna ti'.

Itueng pinurisan et pegsurat i Pablo eset taw't Galasia na mengandel peuli' eset tantung pegpengandel itueng menge' nerundingan et belingkeg neng ketulduan. Negtagna' si

Pablo pebiya' dut pegapin eset kenyeng kepetutan na metingkag et bibilinan i Jesus Kristo. Binggeyan ye't kepengenan itueng peggerar bilang bibilinan na mewana't Empu', lein lang eset kepengyedian et taaw, itueng kenyeng adyat dut menge' taw't lein Judio.

Pegketbes et itue, pinereti' ye na pebiya' lang eset pegpengandel dut ki Jesus, mepuwas ne menge' sala' et menge' taaw dut elepan et Empu'. Dut emuring kapitulo ipereti' i Pablo na itueng kebiyagan et mengengandel i Jesus meksege ne megburbur sabab eset pegmerga' na bua' et pegpengandel ki Kristo.

Ketulduan et itueng Surat

Penegnaan 1:1-5

Kepurisan et Surat i Pablo 1:6-10

Itueng Kepengyedian i Pablo Bilang Bibilinan 1:11—2:21

Pengandel Lang Surungan dut Kepuwasan et Empu' 3:1—4:31

Itueng Keleyaman beke' Kesukuan et menge' Mengengandel 5:1—6:10

Penimpusan 6:11-18

¹ Itueng surat mawa' ki Pablo neng ginerar na Bibilinan i Jesus Kristo*, na surung dut dimyu na megpengandel ki Jesus Kristo dut menge' taw't Galasia. Aku tu' binilinan na memunayag et Menungang Abar, temed daken neng kepegewlaan

* **1:1** 1:1 "Bibilinan" i Jesus Kristo, etawa Apostol, beke' sembatung pegibuten et menge' mengengandel, sampay pebunayag dye et Menungang Abar pasal ki Jesus Kristo. Betsaen Keradya 1:13, 26.

lein lang teyeg et taaw na nemili' et daken. Segwa' nemili' eset daken si Jesus Kristo beke' kityung Empu' Ama', na nemangun et biyag i Jesus mawa't kepeteyan. ² Aku beke' ginsan neng mengengandel atue negpebibit et beres surung menge' megpegtingtimungan duntin.

³ Mese't dimyu teyen itueng redyiki' beke' kesenangan mawa' dut Empu' Ama' beke' mawa' Begerar tyu neng si Jesus Kristo.

⁴ Sinimaya' i Jesus Kristo kenyeng biyag sabab et kityung keselaan apang ipelayam tyu eset keyeatan na pemegbeg tiban eset sengketelingkepan. Itue nebuwat i Jesus Kristo sabab penelंगा ye't kegeayan et Empu' Ama' tyu. ⁵ Na subali' bentugen tyu Empu' misan ingyan! Amen.

Itueng Tantung Menungang Abar

⁶ Neglilu' ku banar eset dimyu na ba' manu taku' merugey kew lang tinenelikud dut Empu' na pinili' eset dimyu pebiya' eset redyiki' i Jesus Kristo dimyu. Na tiban ibuten myu ibang ketuld-uan na keblan myu ating Menungang Abar† pasal dut kepuwasan eset kityu et Empu'. ⁷ Segwa' asal kaya lang pinegleinan ye eset Menungang Abar pasal dut peglekat eset kityu et Empu'. Temed maya menge' taaw na menasew lang et dimyung

† **1:6** 1:6 Menungang Abar - Ating abar teyeg et Empu' Banar pasal et paru Ye apang ugaren dusa et menge' sala' tyu, beke' kityu mendyaring metigna' dut kebiri' Ye sabab et sinimaya' i Jesus neng bayad na kepuwasan et sala' tyu. Kaya sabab et keradya tyu, temed lang sabab et keradya i Empu' pasal kityu. Ating ne Menungang Abar eset kityu!

pikiran, beke' gaay sembian itueng Menungang Abar pasal ki Jesus Kristo. ⁸ Misan ne kami, etawa dereakan et Empu' neng mawa' dut langit na ketuldu' eset dimyu na maya pinegbidaan dut ating Menungang Abar neng pegpeabar kay dimyu, ya tantu na sumurung dut Narka'. ⁹ Sene ti' sinugid kay ne itue dimyu, indyari seulinen ku tiban, ba' maya sembatu megpengabar et Menungang Abar temed maya pinegbidaan lyu dut tantung ketulduan na tinerima myu lelagi, ye in keberbenaran kesurung dut Narka'.

¹⁰ Kasi' myu pegpikira' na gaay ku menge' taaw mengdayew eset daken, sabab diki ne! Pegpurisan ku kebentugan et Empu'. Kasi' myu pegpikira' na gaay mengdayew et menge' taaw, sabab na ba' atin peggeayan ku, diki ku ne megpeuripen ki Jesus Kristo.

Enungkwan Negmendyaring Bibilinan si Pablo et Empu'

¹¹ Menge' ketipusdan neng mengengandel ki Jesus Kristo, gaay ku isugid dimyu na itueng Menungang Abar na pegpebunayag ku eset dimyu, puun ye lein lang mawa' dut seled pikiran et taaw. ¹² Diki lang itue tinerima ku mawa't taaw etawa ketulduan lang et taaw. Imbes tinerima ku itue sabab pinebunayag eset daken i Jesus Kristo.

¹³ Netampar eset dimyu na ba' enukwan ku nengebiyagan sene ti' na tantu megdapit dut egama et taw't Judio. Sebarang pemengandel ki Jesus Kristo in tantu pegtiksaen ku beke' gaay ku inturen banar supaya binesanen pegandel dye

beke' kaya misan sembatu metinda na mengengandel i Jesus. ¹⁴ Beke' menge' kesebeyaan ku neng Judio na keumur ku, diki dye aku melumbaan eset kepitukan dut agama et Judaismo. Itueng keerratan et kityung kegunngurangan geygaay ku banar.

¹⁵ Temed misan aku kwantin ne, minerga' beke' iningesinan nega aku't Empu'. Misan ne aku ingga pe' pinengganak, nepili' Ye na lagi aku beke' binwat Ye aku't dereakan Ye. ¹⁶ Indyari ganang nepikir Ye ne pinebunayag Ye eset daken itueng Kenyeng Yegang, apang metuldu' ku itueng Menungang Abar pasal Kenye dut kemyu neng menge' taw't lein Judio, kaya lang nengaru ku eset misan sinu. ¹⁷ Kaya ne siminurung ku misan dut lungsud et Jerusalem apang mekipegbiri' dut menge' bibilinan na una eset daken. Imbes, siminurung ku megtuy dut probinsiya et Arabia, pegketbes negpeuli' ku ne gasi't lungsud et Damasko. ¹⁸ Nekkelabay nega telung teun mura ku timinungul dut Jerusalem apang mekipegbiri' ki Pedro, indyari sempulu' limang eldew kay negbe'baya'. ¹⁹ Kaya ku nekebiri' et misan sinung bibilinan luwas ki Jakob na tipused i Jesus neng Begerar.

²⁰ Tantung keberbenaran itueng pegsugiren ku atue't surat. Sewd et Empu', na kaya lang pengembut ku.

²¹ Pegketbes siminurung ku dut menge' kelungsuran et probinsiya et Siria beke' Silisia. ²² Atin neng timpu', sebarang pegtimung-timungan et menge' mengengandel ki Jesus Kristo dut probinsiya et Judea, kayangga pe' nekebiri' eset daken.

²³ Ganang nekingeg dye lang itueng susugiran, na kwan dye, "Itueng taaw na tagna' ti' neniksa' eset kityu, na tiban mengengabar ne ya pasal eset pegandel, na tagna' ti' gaay ye binenanen."

²⁴ Indyari nememantug dye ne eset Empu' sabab et ipebuwat et Empu' daken.

2

Tinerima si Pablo et Se'sali' Ye neng Bibilinan

¹ Ganang nekelabay sempulu' epat neng teun siminurung ku peuli' dut lungsud et Jerusalem megbebaya' si Bernabe, si Tito pinebaya' ku gasi.

² Timinungul ku peuli' sabab pinesewd daken et Empu' na subali' tumungul ku. Pegdateng kay duntin, kami beke' menge' pegibuten et menge' mengengandel nemegtingtimung, kekami ga. Pinereti' ku kedye na ba' enu itueng Menungang Abar na pegpeabar ku dut menge' taaw na lein lang Judio. Pinurisna't pegpereti' ku't itue kedye supaya mekesewd ba' megsulut dye dut keradya ku, apang sewd ku ba' kaya kepulusan itueng pegbuwaten ku etawa eset pegbuwaten ku atin neng masa. ³ Temed neseraan dye't keradya ku. Dut ki Titos dakeng bi'bila', misan ya taw't Griego, kaya dye nelegesan na megpetuli'.

⁴ Temed maya senung taaw pepelamud atue't kityung petingtimungan na peku'kunu' menge' mengengandel dye apang sipsipan dye lang itueng kepegbe'baya' tyu neng teyeg et ki Kristo Jesus, sabab ingin dye kami ipeuripen peuli' eset

* **2:3** 2:3 megpetuli' - atin masa, ba' endelen taaw egama et menge' taw't Judio, keilangan ne menge' lelaki megpetuli'.

Keseraan binggey ki Moises. ⁵ Temed kaya kay nengandel eset kegeayan dye misan kengyan, apang medyegaan dimyu ating kebebenaran et Menungang Abar pasal ki Jesus Kristo na kaya pelemuran et kaya tantung penuldu'.

⁶ Temed itueng pegkilelaneng pegibuten et menge' mengengandel ganang nekingeg dye itueng dakeng ketulduan, kaya dye tinulusan et kebelingkegan beke' kaya dye gasi nengdugang et misan enu. Misane dye in pegbentugen na' taaw, kaya lang eset daken atin sabab dut Empu' ginsan taaw se'sali'. ⁷ Segwa' key, neretian dye na itueng keradya neng pinengarap eset daken et Empu' na ipebunayag itueng Menungang Abar pasal ki Kristo dut menge' taaw na sebarang lein lang taw't Judio, megdemikian si Pedro, pinengarap eset kenye et Empu' na keradya ye megpeabar dut taw't Judio. ⁸ Na Empu' nenabang eset keradya i Pedro na megpebunayag dut taw't Judio. Megdemikian gasi Empu' nenabang eset keradya ku na megpebunayag eset lein lang taw't Judio. ⁹ Indyari de Jakob, si Pedro beke' si Juan, kwan mu lang samat menge' pegibuten duntin, pegketbes ganang neretian dye na kami tu' bibilinan et Empu' sabab et begey Ye, tinerima dye kami de Bernabe. Negsulut kay na kami de Bernabe megpebunayag dut menge' lein lang taw't Judio beke' dye gasi megpebunayag dut menge' taw't Judio.† ¹⁰ Pegtewen dye lang teyen na subali' tebangan itueng kemiskinan dut Jerusalem, na sebarang mengengandel i Jesus

† 2:9 2:9 si Pedro - dut bebresan Griego "si Sepas".

Kristo. Na asal atin daran-peraran gaay ku buwatan.

Binulag i Pablo si Pedro dut Lungsud et Antiokia

¹¹ Segwa' sengkasa na nengumbaley si Pedro atue't damen eset lungsud et Antiokia, binulag ku ya sabab maya nebuwat ye kaya menunga.

¹² Dut unang pegdateng ye duntin, pangaan ya kebaya' dut menge' mengengandel na lein lang taw't Judio. Temed pegdateng et menge' mengengandel na taw't Judio na dinaak i Jakob duntin, mendi' ne si Pedro na mengaan pedingan eset menge' lein lang taw't Judio etawa pelamud eset kedye. Binwat i Pedro itue sabab megtakut ya et menge' Judio ne sinugid keilangan na pegtuli' apang megmendyaring tantu na mengengandel ki Jesus, na megmendi' kenye.‡ ¹³ Na sebarang ibang menge' mengengandel i Kristo na taw't Judio dut lungsud et Antiokia, siminiring dye gasi ki Pedro dut keselaan ye, beke' kaya na nepedingan nengaan eset menge' lein lang taw't Judio. Misan ne si Bernabe gasi nekebaya' ne't keselaan dye.

¹⁴ Ganang nebiri' ku na pegduwa-duwa mengandel dye et ketentuan dut seled et Menungang Abar, binulag ku si Pedro dut elepan dye't ginsan. Kwan ku, "Ikew pelan taw't Judio, temed kaya mu pegendelen arat et kityung taw't Judio. Imbes, pegendelen mu arat et menge' taaw na lein lang taw't Judio. Na manu agiten mu menge'

‡ **2:12** 2:12 Menge' taw't Judio maya sara' dye na diki mekedyari pangaan dye pelamud menge' taw't lein Judio, etawa lein pegtuli'.

lein lang taw't Judio mibut eset arat et taw't Judio".

Ginsa't Taaw Mekebawi' Sabab eset Kedyeng Pegandel ki Jesus Kristo

¹⁵ Neglahyun ku nega dut kedye ginsan, kwan, "Kami tu' taw't Judio sabab kenggurangan tyu taw't Judio. Lein lang kami tu' mawa' et iba-ibang kempungan, na atin dye in kaya pemen-gandel eset Keseraan et Judio. ¹⁶ Temed misan ne kami, nesewran kay menge' taaw pegmend-yaring metigna' dut elepan et Empu' sabab lang eset pegpengandel ki Jesus Kristo, lein lang sabab teupen dye kuyun dut Keseraan binggey ki Moises. Angkansa misan ne kami megeandel ne ki Jesus Kristo apang ipetigna' et Empu' pebiya' eset pegandel ki Jesus Kristo, beke' lein lang pebiya' eset pegtuman et Keseraan i Moises. Sabab kaya lang taaw negmendyaring metigna' eset elepan et Empu' pebiya' eset pegtuman et ketehaga't Keseraan i Moises.

¹⁷ "Segwa' kami pengatas na negmendyaring metigna' eset elepan et Empu' pebiya' eset pekikisembatu ki Kristo. Temed ba' sengmenung Judio ipesiringen na negmendyaring mekeselaan kay nega samat lein lang taw't Judio, na ba' kwantin, si Jesus pelan puun et keselaan? Diki mekedyari! ¹⁸ Na ba' endelen ku peuli' Keseraan na nekeuna ti' tinelikuran ku ne beke' sugiren ku na subali' tyu endelen ating Keseraan i Moises, na tantu banar negkesala' ku sabab sinungsang ku Keseraan. ¹⁹ Neretian ku ne na kaya aku

metigna' dut elepan et Empu' pebiya' eset pegandel ku't Keseraan binggey ki Moises, sabab banar diki ku mekedyari endelen atin. Angkansa telikuran ku itueng menge' sara' apang mekilala banar Empu'. Sabab eset pegandel ku ki Kristo tiban antangan ku niransang dut krus pedingan ki Jesus Kristo. ²⁰ Na antangan ku samat natey temed negbiyag sabab si Kristo pebibiyag eset daken. Kwit ku pebibiyag atue't dunya' ilahyun ku pegandel eset ating Yegang et Empu', si Jesus, na pegmerga' daken beke' sinimaya' bilug ye sabab eset daken. ²¹ Tantu diki ne puhungen ku redyiki' et Empu' beke' ingasi' na pinebiri' Ye eset daken ganang si Jesus sinimaya' dut krus. Indyari ba' maya sembatu iantang na metigna' et Empu' sabab eset pegandel et Keseraan i Moises, na ba' kwantin pelan kaya ne kepulusan eset pegpatey i Jesus Kristo dut krus."

3

Pegsunud dut Keseraan i Moises etawa Pegandel ki Jesus

¹ Uy, kemyung menge' taw't Galasia, merupang kew landu! Sinu nekepugay dimyu? Manu taku' megkingeg kew dut Keseraan na sinurat i Moises? Kaya be metlang ketulduan ku dimyu na si Jesus Kristo sinimaya' dut krus supaya keselaan myu mepuwas? ² Isugira' myu daken. E nukwan myu tinerima itueng Nakem et Empu'? Tinerima myu taku' Empung Nakem sabab eset pegsunud myu et Keseraan na sinurat i Moises? Diki lang! Segwa' Empu' lang kegbey et Kenyeng

Nakem dimyu sabab nekingeg beke' pegandel myu eset Menungang Abar pasal ki Jesus Kristo. ³ Merupang kew landu'! Tinegnaan myu mengandel ki Kristo pebiya't Empung Nakem, atin ne penabang eset dimyu. Temed tiban masi nega tantu pegandel myu eset Keseraan i Moises supaya lang iantang na metigna' kew dut Empu'. ⁴ Kaya ne be kegunaan eset dimyu itueng menge' nelebayan myu sabab eset pegandel ki Jesus? Tantu lang maya kegunaan. ⁵ Na Empu', Ya nenggey dimyu et Kenyeng Nakem, beke' megpe-muwat et menge' kelilu'lilu' dut dimyu. Na atin sabab lein lang eset pegkingeg beke' pegandel et Keseraan i Moises, temed eset pegkingeg beke' pegandel eset Menungang Abar pasal ki Kristo.

⁶ Rendema' myu ba' enu neinabu ki Abraham tagna' ti'. Samat nesurat dut Kesuratan, kwan, "Nengandel si Abraham eset Empu', angkansa ya in inantang na metigna' dut Empu' sabab et pengandel ye".* ⁷ Angkansa metlang na itueng pemengandel et Empu', na antangan dye in tantung inupu' i Abraham.† ⁸ Sene ti' ipinesurat et Empu' dut Kesuratan na misan ne lein lang taw't Judio meugaran et sala' dut Empu' pebiya' dut pegandel eset Kenye. Indyari tagna' nega ti' nepebunayag ne ki Abraham itueng Menungang Abar, kwan atin, "Pebiya' eset dimu peruntungan et Empu' itueng ginsan neng bangsa".‡ ⁹ Nengandel si Abraham eset netange' et Empu', indyari sabab eset atin ya binggeyan et peruntung et Empu'. Kwantin

* **3:6** 3:6 Tagna' 15:6; Roma 4:3. † **3:7** 3:7 Roma 4:16. ‡ **3:8** 3:8 Tagna' 12:3.

gasi ginsan na mengandel et Empu', dye in gasi begeyan et peruntung.

¹⁰ Na tiban ginsan neng pemengarap pebiya' et pegsunud eset Keseraan suknaen et Empu'. Sabab nesurat eset Kesuratan, kwan, "Suknaen sebarang kaya lang meglahyun pegsunud et ginsang menge' indeginis na nesurat eset Buuk et Keseraan."§ ¹¹ Na tiban metlang ne ba' kwantin, na kaya ne ipetigna' eset pemiri' et Empu' pebiya' eset pegsunud et Keseraan, sabab nesurat eset Kesuratan, kwan, "Sebarang metitigna' dut Empu' pebiya' eset pegandel na atin megbiyag kaya seskeran."* ¹² Segwa' pegsunud et Keseraan diki lang sali' pengandel dut Empu'. Sabab pegsugiren dut Kesuratan, kwan, "Itueng megtuman ginsan neng pegengaten eset Keseraan megbiyag kaya seskeran."†

Kaya ne Taaw Mekesunud Ginsa't Pegengaten et Keseraan

¹³ Segwa' kaya ne taaw mekesunud ginsa't pegengaten et Keseraan, angkansa subali' dusaen kityu. Temed nelkat tyu i Jesus Kristo eset kedusaan et Keseraan ganang Ya netiksa' dut krus sabab kityu na samat sembatung sinuknaan et Empu'. Sabab nesurat dut Kesuratan, kwan et Empu', "Suknaen et Empu' sebarang neransang eset usuk et kayu."‡ ¹⁴ Indyari lelkat tyu i Jesus Kristo supaya itueng peruntung na tinange' et Empu' ki Abraham meterima et menge' lein lang taw't Judio pebiya' ki Jesus Kristo, beke' pebiya'

§ 3:10 3:10 Deuteronomio 27:26. * 3:11 3:11 Habakuk 2:4.

† 3:12 3:12 Lebitiko 18:5. ‡ 3:13 3:13 Deuteronomio 21:23.

eset pegandel tyu Kenye, mese't kityu itueng Empung Nakem neng tinange' et Empu'.

Ating Keseraan Diki Mepinda' menge' Tange' et Empu'

¹⁵ Menge' mengengandel, atue maya sembatung supama et taaw. Na ba' maya duwang taaw memuwat et mepangger neng kesulutan, itue diki ne meugara't kepulusan et misan sinu. Diki ne itue mekedyari mekurangan etawa medugangan. ¹⁶ Segwa' timinange' Empu' ki Abraham "beke' eset kenyeng tungtung-inupu". Kaya nesugid dut Kesuratan, "beke' eset kenyeng menge' tungtung-inupu". Na lein lang gaay bersen mekansang, imbes "beke' eset dimung tungtung-inupu", na gaay bersen sembebatu lang retian, itue si Jesus Kristo. § ¹⁷ Na itue gaay ku bersen, pinesebenaran et Empu' na itueng tinange' ki Abraham beke' kesulutan tumanen ye. Itueng kesulutan diki meugara't tugu et Keseraan binggey et Empu' ki Moises na dumateng peglabay et 430 teun, angkansa ating kepulusan et itueng tinange' et Empu' tagna' ti' diki ne itue neugaran.* ¹⁸ Na ba' itueng pusaka' tinugut sabab eset keendelen et Keseraan, lein lang itue sabab eset tinange' Ye. Temed tinugut itue et Empu' ki Abraham bilang pegasip eset Kenyeng tinange'. †

Kepurisan et Keseraan Binggey ki Moises

§ 3:16 3:16 Tagna' 12:7. * 3:17 3:17 Exodo 12:40. † 3:18 3:18 Roma 4:14.

¹⁹ Indyari manu taku' binggey et Empu' ki Moises ating Keseraan? Itue dinugang lang dut Lelaging Pinegsulutan supaya mepebiri' ba' enu itueng pegsungsang et menge' taaw. Dumaran itue seked dumateng itueng tungtung-inupu' i Abraham na tinengean, ating na si Jesus neng Mesias. Ibinigey itueng Keseraan pebiya' eset menge' dereakan't Empu' dut ki Moises, sembatung megeelet et Empu' beke' menge' taaw. ²⁰ Temed lang subali' kaya ne megeelet ba' sembebatu ga, beke' sembebatu ga, si Empu' ganang tinange' ye ki Abraham.

²¹ Indyari gaay bersen be taku' et itue, sagka' eset tange' et Empu' itueng Keseraan? Diki, diki mekedyari! Kwantin key gaay bersen, ba' mekegbey et bagung biyag dut taaw neng keendelen itueng Keseraan, subali' menge' taaw pegasip dut Keseraan apang megmendyaring metigna' eset pemiri' et Empu'. ²² Temed diki dye mekedyari, sabab pegsugiren eset Kesuratan na ginsa't taaw uripen et kebesagan et keselaan. Indyari pebiya' eset pengandel lang ki Jesus Kristo, itueng menge' mengengandel keterima' et menge' tinange' et Empu'.

²³ Segwa' mura dumateng itueng timpu et ating pengandel, kityu uripen nega't Keseraan seked mebunayag itueng pengandel. ²⁴ Angkansa itueng Keseraan negmendyaring menunuldu' kay seked dumateng si Jesus Kristo. Indyari kami mepebaya' na metigna' dut pemiri' et Empu' pebiya' eset pegandel ki Jesus Kristo. ²⁵ Na tiban pengandel kityu ne eset Kenye, ki Jesus. Kaya ne kami eset kepegewlaan et Keseraan.

26 Sabab et pekikisembatu kew ki Jesus Kristo pebiya' et dimyung pegandel Kenye, ginsan kew negmendyaring yegang ne et Empu'.
 27 Indyari itueng ginsan neng nebewtismuan eset pekikisembatu ki Kristo, supaya megmendyaring kemyu samat Kenye eset menungang arat Ye.
 28 Angkansa dut pemiri' et Empu', kaya ne pegbidaan et Judio eset lein Judio, uripen etawa lein lang uripen, pelelaki etawa pelibun. Sabab ginsan myu sembebatu ga, pekikisembatu ki Jesus Kristo.
 29 Angkansa na ba' kemyu tu' ki Kristo ne, kebaya' kew ne't tungtung-inupu' i Abraham indyari mekepusaka' eset menge' netange' et Empu'.‡

4

Ibgey et Empu' Kepusakaan Kityu Kenyeng menge' Yegang

1 Itue gaay ku bersen, sasat yengyegang pe' itueng mememusaka', kaya lang pinegbidaan ye eset sembatung uripen misan ne ya kepusaka' et ginsan.
 2 Sabab ya tu' pegtimuruen nega't menenameng beke' seled kepetan et mememegbeg. Temed ganang dumateng ne timpu na pinandu' et Ama' ye, atin pe' maya ne kepegewlaan ye memegbeg et ginsan neng kepusekaan ye.
 3 Megdemikian kityu gasi, sasat yengyegang tyu nega, na gaay bersen sasat kayangga pe' pengandel tyu ki Kristo, antangan tyu samat uripen na pebe'baya' lang eset egian et kityung menge' keupu'upuan beke' eset penuldu'

‡ 3:29 3:29 Roma 4:13.

et menge' taaw na megaay lang mengakal.*
 4 Temed ganang diminatang pinegtimpuan, dinaak et Empu' Yegang Ye atue't dunya'. Ya pinegyegang et sembatung libun na sembatung taw't Judio. Indyari nengebiyagan eset egian et Keseraan binggey ki Moises, 5 apang mepelayam itueng menge' eset egian et Keseraan, apang ba' pengandel tyu ki Jesus mepebaya' tyu dut menge' keyegangan et Empu'.

6 Apang meintewtewan na kemyu menge' keyegangan et Empu', binggeyan Ye kityu et Nakem et Kenyeng Yegang na si Jesus ampa' megteterna' dut atey tyu, supaya ketingkag tyu dut Empu', kwan, "Ama! Ama ku!". 7 Na, angkansa tiban, lein ke ne uripen, erapun yegang et Empu'. Beke' sabab yegang key, kepusaka' kuyun dut seled pengmilikan et Empu'.†

Itueng Pegrimbenu i Pablo dut menge' taw't Galasia

8 Tagna' ti' ganang kayangga pe' nekilala myu itueng Empu', kemyu uripen nega't taw't lein lang menge' tantu na empu', imbes menge' empu'empuan lang. 9 Segwa' tiban nekilala myu ne Empu' banar, etawa mesugat ku nega teyen bersen, tiban nekilala kew ne't Empu', manu nega peulinen myu gasi itueng egian et tungtung-inupu' beke' penuldu' et menge' kaya kegunaan, indyari megpeuripen kew gasi eset meraat neng diwata? 10 Sabab pegpenglingen myu nega keeratan et menge' taaw na samat peglami-lami eset merga' neng eldew, bulan,

* 4:3 4:3 Kolosas 2:8. † 4:7 4:5-7 Betsaen Roma 8:15-17.

timpu, beke' teun. ¹¹ Megraas ku pasal eset dimyu! Kalu' kaya kegunaan et pegsengsara' ku eset dimyu.

¹² Menge' ketipusdan na mengengandel i Kristo, pegpeamay-amay ku eset dimyu, siringa' myu aku. Sabab ganang pengandel ku ne ki Jesus, kaya ku ne pengandel eset Keseraan et egama't taw't Judio, samat kemyu menge' lein Judio neng melayam eset Keseraan. Tagna', kaya nebuwat myu misan enung keyeatan eset daken.

¹³ Sewd myu ne gasi itueng pegsakit ku tagna', atin ne sinenebaban et pegpebunayag ku eset dimyu et Menungang Abar. ¹⁴ Misan ne kemyu eset keliyutan et pegsulay sabab eset sakit ku, kaya myu aku sinegkaan etawa inendian. Imbes, tinerima myu aku na luwas nega't dereakan et Empu', na sumamat ki Jesus Kristo! ¹⁵ Mesegya kew tagna'! Enu ne neinabu eset dimyu? Asal mekepesebenaran ku na ba' mekedyari lang, suaten myu ne elimuteg et mata myu supaya igbey lang eset daken. ¹⁶ Indyari tiban, ipeantang myu be gasi aku't kebanta sabab eset pegsugiren ku neng keberbenaran?

¹⁷ Sebarang ibang menge' taaw duntin na petuldu' et belingkeg neng ketulduan, na pemen-gagit eset dimyu, temed kaya lang atin menunga pegperuen dye. Gaay dye lang ipeparak kew eset daken supaya agitan kew gasi dut kedye.

¹⁸ Menunga banar mengingasi' eset kesebayaan ba' menunga pegperuen, misan ne aku kaya lang dut elepan myu. ¹⁹ Kemyu pepeantang ku ne't daken neng keyegangan na pegmerganen, sabab eset dimyu kasa ku nega nekelabay et

keliyutan samat libun neng mengganak, seked si Jesus memegbeg et biyag myu sampay megiiibut dut lulus neng pegketaaw Ye. ²⁰ Gey-gaay ku teyen kemyu mearap, supaya mesugid et meatur dimu enu keilangan ku mesugid, sabab mesusa ne banar pikiran ku pasal eset dimyu.

Beleybey Pasal ki Agar beke' ki Sara

²¹ Sugiren myu daken, sebarang kemyu na gaay mibut et Keseraan i Moises eset Kesuratan, tantu pengretien myu be taku' ba' enu pegsugiren et Keseraan? ²² Sabab nekesurat duntin na si Abraham maya keyegangan duwang lelaki, sembatu niyegangan ye dut libun neng uripen et esawa ye, beke' sembatu gasi yegang ye et esawa ye, sembatung libun neng melayam.‡ ²³ Kenyeng yegang mewanan eset uripen in seraba neng pegyegang, temed yegang neng melayam in nepengganak eset ketumanan et Empu' Kenyeng tange' dut ki Abraham. ²⁴ Itue e sembatung beleybey. Kwan, itueng duwang libun inantang eset duwang pinegsulutan. Sembatung pinegsulutan dut Keseraan binggey et Empu' ki Moises dut bukid et Sinai dut Arabia na negbadan i Agar beke' keyegangan ye na menge' uripen. ²⁵ Si Agar inantang eset bukid et Sinai dut Arabia beke' negbadan et tiban neng lungsud et Jerusalem na negmendyaring uripen dut ating Keseraan, nekebaya' ne menge' taaw ye. ²⁶ Segwa' ating melayam na libun neng si Sara inantang eset itueng Jerusalem dut langit na melayam, beke' ya ne indu' tyu na

‡ 4:22 4:22 Tagna' 16:15; 21:2.

mengengandel. ²⁷ Sabab kuyun dut Kesuratan, kwan,
 “Megsegya ke, kelilibunan na kaya pegyegang!
 Lati' ke et keenepan, ikew ne kaya nekelabay
 megyegang,
 sabab luwas na mekansang keyegangan et kelili-
 bunan neng tinirengan ne et esawa,
 kasga dut libung maya esawa”.§

²⁸ Menge' mengengandel, samat ki Isaak, kityu
 menge' yegang et Empu' kuyun dut netange'
 et Empu'. ²⁹ Sene ti' atin yegang na pineng-
 ganak eset lelagi neng pinenggenakan indyari
 pepeliyutan ye misan ne ating pinengganak eset
 kepengyedian et Empu' Nakem. Kwantin gasi
 meinabu tiban.* ³⁰ Segwa' enu ne nesurat dut
 Kesuratan? Kwan atin, “Sempega' myu itueng
 libun neng uripen beke' yegang ye neng lelaki,
 sabab itueng yegang et libun neng uripen diki
 kebagi' dut kepusekaan et ating yegang et libun
 na melayam.”† ³¹ Angkansa, menge' ketipusdan
 neng mengengandel i Jesus Kristo, lein tyu lang
 yegang et libun neng uripen, imbes kityu tu'
 yegang lang et libun neng melayam.

5

Si Jesus Nenggey et Keleyaman

¹ Pinelayam tyu i Jesus supaya ipeteteg na
 melayam. Angkansa kepenggera' kew! Endey ne
 megaay na peuripen nega peuli' et Keseraan.

§ 4:27 4:27 Isaias 54:1. * 4:29 4:29 Tagna' 21:9. † 4:30 4:30
 Tagna' 21:10.

² Indani' myu! Aku ne itueng si Pablo pegsugid eset dimyu; na ba' gaay myu petuli' supaya lang mepeantang na metigna' dut Empu', enu nega kepulusan dimyu atin binwat i Jesus Kristo.

³ Megpesebanar ku gasi eset dimyu, sebarang megpetuli' sabab eset Keseraan, subali' endelen ye ginsan neng Keseraan dut Keseraan binggey ki Moises.*

⁴ Na sebarang dimyu megtuyu' supaya megmendyaring metigna' dut pemiri' et Empu' pebiya' eset pegandel et Keseraan, na tantung meparak kew dut ki Jesus Kristo beke' diki kew keterima eset redyiki' et Empu'. ⁵ Temed ba' mengarap tyu pebiya't kepengyedian et Nakem et Empu', kityu tu' ipeantang na metigna' sabab eset pegandel ki Kristo. ⁶ Sabab dut pemegsembatu ki Jesus Kristo, kaya ne mearga' pegtuli', etawa diki pepetuli'. Erapun mearga' itueng pegandel ki Kristo, beke' itueng pegandel na maya pegmerga' eset kenye subali' mepebiri' myu.

⁷ Sene ti', tantu pegendelen myu ne itueng ketulduan pasal ki Kristo. Temed sinu taku' nemulag eset dimyu na endey endelen itueng keberbenaran? ⁸ Itue diki lang Empu' nemulag eset dimyu. Imbes Empu' giminayat dimyu supaya endelen si Jesus Kristo dut keleyaman. ⁹ Maya susugiran, kwan, "Nepekembang et sengkerit neng purad itueng sengkedunan et tempung." ¹⁰ Sabab eset kityung pekikisembatu eset ki Jesus Kristo, pengarap ku ne eset dimyu na diki kew megpinda et pikiran pasal eset menge' ginis na

* 5:3 5:3 Exodo 20.

itue, beke' netantu ku ne na dusaen et Empu' sebarang taaw na menasew eset dimyu.

¹¹ Menge' ketipusdan na mengengandel ki Kristo, maya sengmenu megsugid na meglahyun ku pegpeabar na subali' banar megpetuli'. Na ba' kwantin, manu angka aku tu' pegtiksaen nega tiban? Ba' itue keberbenaran teyen, endey dye eriweraan itueng pegpeabar ku pasal ki Kristo na sinimaya' dut krus. ¹² Segwa' itueng menge' taaw neng pengeriwara' eset dimyu, diki lang petuli' lang, segwa' subali' teyen peputek ne ginsan!

¹³ Temed pasal kemyu tu' menge' mengengandel, pinili' kew et Empu' supaya mengmendyaring melayam, segwa' endey myu usalen itueng keleyaman apang memuwat et misan enung kenepsuan et bilug. Erapun peruria' myu menge' kesebayaan myu et pegmerga'.

¹⁴ Angkansa itueng ginsan neng Keseraan i Moises negbulun et sembatung sara'. Na kwan, "Mergana' kesebayaan mu na samat pegmerga't diri mu."† ¹⁵ Segwa' ba' kemyu-kemyu megkegatan beke' megsikmatan na samat menge' setwa', na peginget-inget kew sabab ketebes-tebesan metpu' kew ginsan.

Pesakup Tyu be et Empung Nakem, etawa dut Kenepsuan et Bilug?

¹⁶ Itue sugiren ku dimyu, meglahyun myu ibuta' ating kegeayan et Empung Nakem. Buwata' myu't kekemdesan eset dimyung biyag, indyari endey buwata' kenepsuan et

† 5:14 5:14 Betsaen Lebitiko 19:18.

dimyung bilug. ¹⁷ Sabab itueng kenepsuan et bilug sungsang dut kegeayan et Empung Nakem. Demikian kegeayan et Empung Nakem sungsang gasi dut kenepsuan et bilug. Kaya sali' dye, indyari itueng duwa kaya pemegsulut, angkansa diki myu mebuwat ba' enu keinginan myu buwatan. ¹⁸ Na ba' kemyu pengandel eset Nakem et Empu', indyari diki kew ne keilangan kepegewla itueng Keseraan et Empu'.

¹⁹ Ginsan mesewran ba' enu mengyari ganang ibuten taaw itueng menge' kegeayan et bilug, samat pekebeis-beis, meriri' neng pengebiyagan beke' kesewelaan. ²⁰ Sampay sumelukud dye eset empu'empuan, beke' buwatan dye memantak. Dye in maya pegiseg-iseg, pegeripuru, pegimun, pegasaka'sagka', pegaruk, pegpeparak beke' pegdapit-dapit. ²¹ Lakut maya dye pegimbeng-imbeng, peglangu-langu, kaya ketbesa't peglami-lami, beke' mekansang nega samat itue. Bulagen ku, samat binulag ku ne kemyu nekeuna ti', diki lang terimanen dut pengmilikan et Empu' sebarang pememuwat et itue.

²² Segwa' itueng kegeayan et Nakem et Empu' maya bua' na samat pegmerga', keksanan, kesenangan, kepitukan, keingesinan, kenungan, keeturan, ²³ sampay pegpekimbaba, beke' keetengan et diri. Kaya ibang keseraan sagka' nega eset itueng ginis. ²⁴ Indyari pinatey ne et menge' nekipegsembatu ki Kristo ginsan neng kedyeng pegketaaw, nekebaya' ne gasi meyeyaat neng peggayen beke' kenepsuan et kedyeng bilug. ²⁵ Pigay itueng Nakem et Empu'

nenggey kityu et bagong biyag, angkansa itue gasi mepatut memegbeg eset kityung biyag. ²⁶ Endey tyu samat pele'lalu', etawa mebinanta, etawa meinimbengen et kesebaya' tyu.

6

Mengtengtabang Menenggang et Keliyutan

¹ Menge' ketipusdan na mengengandel, na ba' maya mengengandel i Kristo na mebiri' myu pemuwat et keselaan, bulaga' myu ya, kemyung menge' pegdyedyeganan et Nakem et Empu'. Buwatan itue et meselusay beke' meginget kew sabab kalu' kemyu gasi meguyud na megkesala'.

² Angkansa megtebangan kew menenggang et keliyutan et kede sembatu, indyari pasal et itue metuman myu ketehagan i Kristo.* ³ Na ba' maya taaw pemikir na ya ne lebing metaas eset ginsan segwa' kaya gasi, atin pegdupangen ye lang diri ye. ⁴ Sipat-sipata' teyen et tegsen-gketawan mena diri' mu. Na ba' menunga pegbuwatan mu, mepatut lang na megsegya ke temed endey myu ne ipegsali' dut pegbuwatan et iba in. ⁵ Sabab keilangan tyu ginsan ekuen kityung diring megpengebiyagan.

⁶ Segwa' itueng mengengabar et beres et Empu' eset dimyu subali' bagian myu gasi et misan enung menge' peginunga meketerima myu.†

* **6:2** 6:2 "Keteagan i Kristo", betsaen dut Juan 13:34; 15:12.

† **6:6** 6:6 Betsaen gasi dut Lukas 10:7; Roma 15:27; 1 Korinto 9:11, 14; 1 Timoteo 5:17-18.

⁷ Endey myu dupangen diri' myu, sabab Empu' diki lang merundingan et misan sinu. Na ba' enu sinasad et taaw, atin gasi keygen ye. ⁸ Na sebarang mepituk memuwat eset kenepsuan et bilug, mengeyg ya et kedusaan dut Narka'. Temed sebarang mepituk memuwat eset kegeayan et Nakem et Empu', ya mengeyg et biyag na kaya seskeran. ⁹ Angkansa endey tyu megsumu memuwat et kenunganan, sabab ba' ipelahyun tyu itueng kenunganan, pegdateng eset sugat neng penewnan na mengeyg tyu et menge' peruntungan. ¹⁰ Indyari, ba' maya timpu, subali' derelinen tyu memuwat et kenunganan eset menge' taaw, lebi ne dut mengengandel i Jesus Kristo sesali' tyu.

Pengemuring Pegbulag beke' Pegpangling

¹¹ Mekebiri' myu ne itueng derekera' neng surat, sabab aku tu' itue negbaran negsurat eset dimyu itueng emuring bagi'. ¹² Na itueng menge' taaw megaay pebi'biri' et kenunganan eset ke-sebayaan dye, dye in mengleges eset dimyu na subali' megpetuli' kew gasi. Na atin pegbuwaten dye supaya diki dye mepereatan et menge' Judio sabab pegtuldu' na kepeteyan lang i Kristo eset krus mendyaring teup ampa' kepuwasan. ¹³ Temed misan ne itueng menge' negpetuli' kaya gasi megtuman ginsan eset Keseraan binggey ki Moises. Gaay dye lang mebantug sabab eset kedyeng kelegesan indyari metuli' kew.

¹⁴ Segwa' misan ne aku, kaya ne mebantug luwas eset pegpatey i Begerar Jesus Kristo dut krus. Sabab pebiya' eset kepeteyan ye dut krus

nepuwas aku teyeg et keselaan. Indyari aku kaya ne eset kenepsuan et taw't sengketingkepa't dunya', beke' itueng kenepsuan et taw't sengketingkepa't dunya' kaya ne eset daken. ¹⁵ Na kaya tantu kegunaan ye, misan netuli' ke etawa kaya netuli'. Temed keberbenaran ye ati't gin-una't bagu ke et Empu'. ¹⁶ Kesenangan beke' keingesinan et Empu' mese't dye in mengandel itueng nesugid ku, mese't kedye sampay ginsan menge' taw't Empu'.

¹⁷ Angkansa tumagna' tiban, endey ne aku sesewen et misan sinu, sereng ne itueng menge' balang ku tenda' na aku tu' banar neng uripen i Jesus. ¹⁸ Menge' ketipusdan neng mengengandel, teyen mese't dimyu ginsan itueng redyiki' et Begerar tyung si Jesus Kristo. Amen.

**Bagung Pinegsulutan et Empu'
Brooke's Point Palawano: Bagung Pinegsulutan et
Empu' New Testament+**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Brooke's Point Palawano

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

191b5ab1-31e1-5b8e-a38c-575a2a24d6f7